

GROENBEHEERPLAN THEMA: GRASSEN EN HONDENTERREINEN 2021 T/M 2025

De vruchten plukken van een gemeente in bloei

18 februari 2021, eindrapport

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doelstelling.....	4
1.3	Doelgroep	4
1.4	Looptijd.....	4
1.5	Leeswijzer	4
2.	Samenvatting beleid	6
2.1	Reguliere beheer	6
2.2	Onderhoud en vervanging.....	7
2.3	Wettelijke en beleidskaders	8
2.3.1	Wettelijke kaders.....	8
2.3.2	Beleidskaders gemeente	8
3.	Beheer van grassen en hondenterreinen	10
3.1	Beheerthema grassen en hondenterreinen	10
3.2	Samenstelling areaal (peildatum 1-1-2021)	12
3.3	Beheerregime	14
3.4	Beheerskosten.....	14
4.	Vervanging en omvormingen.....	16
4.1	Vervangingen.....	16
4.2	Omvorming naar andere beheergroep	17
5.	Financieel overzicht.....	19
6.	Organisatie	20
6.1	Maaibestekken	20
6.2	Inwoners en belangenorganisaties (Groen Doen)	20
6.3	Gegevensbeheer.....	21
7.	Planning.....	23
7.1	Onderhoud	23
7.2	Integraal werken	23
8.	Kwaliteitscontrole.....	24
8.1	Toezicht	24
8.2	Maatregelen	24
9.	Communicatie.....	25
9.1	Beheer en onderhoud	25
9.2	Inwonerparticipatie.....	25

9.3	Interne communicatie beheerplannen	25
10.	Bijlagen	26
10.1	Wettelijke kaders	26
10.2	Beheerregime	27
10.3	Beheerkosten	27
10.4	Omvormingen beheerkosten	27
10.5	Groen doen.....	27
10.6	Schema uitvoering maaibestekken	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal vormen vanaf 2019 de nieuwe gemeente West Betuwe. Dit vraagt om het harmoniseren van de voormalige groenbeleids- en beheerplannen. Op basis van het geharmoniseerde groenbeleidsplan (vastgesteld in juli 2020) zijn per thema de beheerplannen nader uitgewerkt. Dit beheerplan omvat het thema grassen en hondenterreinen.

1.2 Doelstelling

Dit beheerplan geeft inzicht in de verschillende onderdelen van het beheerproces. Het beheerplan vertaalt ambities (strategisch niveau) in concrete beheerrichtingen en –acties (tactisch niveau) om deze te kunnen implementeren. Daarbij wordt aangegeven op welke wijze nu gewerkt wordt en hoe vanaf 2021 gewerkt gaat worden binnen de gemeente. De beleidsplannen worden elke vijf jaar geactualiseerd op basis van het door de gemeenteraad vast te stellen beleid. De onderliggende beheerplannen kunnen jaarlijks herzien worden binnen de gestelde kaders van het beleid. Ze vormen de basis voor de op te stellen begroting van de buitenruimte en worden vastgesteld door het college.

Het Groenbeleidsplan bevat 4 beheerthema's waarvoor beheerplannen zijn opgesteld, te weten: beplanting, bomen, grassen/hondenterreinen en watergangen. De eerste drie beheerthema's zijn op een vergelijkbare manier uitgewerkt. Voor het laatste thema (watergangen) is gekozen voor een compact en bondig beheerplan zodat dit kan worden opgenomen in het nog op te stellen waterplan (planning 2021).

1.3 Doelgroep

Dit beheerplan beschrijft het beheer en de organisatie van het beheerthema grassen en hondenterreinen. Het beheerplan wordt gebruikt door de gemeentelijke gebiedsbeheerders, -makelaars en eigen dienst. Daarnaast geeft het externe partijen zoals Avri, aannemers, verenigingen/bedrijven en inwoners inzicht in de beheer- en onderhoudswerkzaamheden die uitgevoerd worden.

1.4 Looptijd

Dit beheerplan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd op basis van het vigerende beleid en wet- en regelgeving, de praktijk ervaringen, ontwikkelingen in het vakgebied, input uit de kernagenda, wensen/initiatieven van inwoners en huidige beleid en wet- en regelgeving.

1.5 Leeswijzer

Onderstaande tabel geeft aan welke informatie in welk hoofdstuk terug te vinden is.

Nr.	Inhoud	Toelichting
2	Samenvatting beleid	De wettelijke kaders, beeldkwaliteit, meerjaren onderhoud, renovatie en vervangingen en het afwijkend onderhoud nader toegelicht.
3	Beheergroep(en), maatregelen en kosten	Inzicht in het huidige areaal, de huidige beheergroepen en de kosten per kern.

4	Vervangingen en Omvormingen	Toelichting op de gehanteerde uitgangspunten bij de omvormingen en vervangingen en inhoudelijke voorstellen van de om te vormen elementen/vakken.
5	Organisatie	Inzicht in onder andere de organisatie van de eigen dienst, Avri, aannemers en het gegevens beheer.
6	Planning	Overzicht van het jaarlijks onderhoud per beheergroep.
7	Kwaliteitsbewaking	Inzicht in de vorm, frequentie en maatregelen van de keuringen en inspecties.
8	Communicatie	Inzicht in de communicatie omtrent het groenonderhoud, vervangingen en omvormingen.

Tabel 1: Leeswijzer

2. Samenvatting beleid

In 2020 zijn in het Groenbeleidsplan 2021 t/m 2025 de kaders voor het groenbeheer vastgesteld. Deze kaders zijn de basis voor de beheerplannen. Hieronder is voor het beheerthema grassen en hondenterreinen een samenvatting van de belangrijke kaders gegeven.

Wanneer in dit beheerplan gesproken wordt over het Groenbeleidsplan, wordt het Groenbeleidsplan 2021 t/m 2025 bedoeld.

2.1 Reguliere beheer

Het uitvoeren van beheermaatregelen om grasvegetaties (hierna te noemen 'grassen') in stand te houden wordt het regulier beheer genoemd. Veel van de beheermaatregelen bij grassen worden op frequentie uitgevoerd. Dit betekent dat werkzaamheden gedurende het jaar een bepaald aantal keer herhaald worden (bijvoorbeeld 24 x maaien van de gazons). In het groenbeleidsplan is afgesproken dat het beheer in de toekomst meer op beeldkwaliteit wordt uitgevoerd zodat veel beter gestuurd kan worden op de onderhoudskwaliteit en het verzorgingsbeeld van het openbaar groen. Bij werkzaamheden met een lage frequentie (zoals het 2 x maaien van de bermen in het buitengebied), is een omschrijving op beeld lastig en is het eenvoudiger om dit op frequentie aan te sturen.

CROW-beeldkwaliteitsystematiek

Bij het werken op beeldkwaliteit wordt gebruik gemaakt van de landelijke CROW-beeldkwaliteitssystematiek. Deze systematiek is landelijk geaccepteerd door opdrachtgevers en opdrachtnemers en bedoeld om de fysieke staat de openbare ruimte te meten. De systematiek gaat uit van verschillende niveaus variërend van A+ tot en met D-niveau.

Kwaliteitsniveau	Omschrijving
A+	Staat nagenoeg gelijk aan opleveringskwaliteit. Door de hoge kwaliteitsnormen is dit niveau lastig voor langere tijd vast te houden.
A	Hoogst realiseerbaar kwaliteitsniveau waarmee een verzorgde en nette uitstraling wordt gerealiseerd.
B	Basisniveau waarbij het onderhoud op een sobere en doelmatige manier plaatsvindt en instandhouding van grasachtigen gerealiseerd wordt.
C	Verminderde onderhoudsintensiteit, alleen geschikt voor groen wat extensief onderhoud kan verdragen.
D	Nauwelijks onderhoud waardoor de grassen in vitaliteit/kwaliteit afnemen.

Tabel 2: Kwaliteitsniveau's CROW

In het vastgesteld beleidsplan is bepaald dat de gemeente kwaliteitsniveau B in de kernen (binnen bebouwde kom) en kwaliteitsniveau C in het buitengebied (buiten bebouwde kom) hanteren. Dit resulteert in de volgende beeldkwaliteit per structuurdeel:

Kwaliteitsniveaus voormalige gemeentes	Winkel gebied	Historische straten	Woon gebied	Buiten gebied	Bedrijven terrein	Hoofd wegen
West Betuwe	B	B	B	C	B	B

Tabel 3: Vastgestelde kwaliteitsniveaus West Betuwe

De beeldkwaliteit is vertaald naar cyclische onderhoudsmaatregelen en eenmalige vervanging en/of renovaties.

2.2 Onderhoud en vervanging

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de gemeente West Betuwe omgaat met het beheer van de grassen en hondenterreinen.

Grassen	
Bermen	▪ Vasthouden aan het huidige beheer van 2x per jaar maaien (klepelen) ▪ Bomen worden niet bijgemaaid.
Gazons/Bermgras intensief	▪ Beheer volgens beeldkwaliteit B, waarbij een deel van de gazons intensief (gemiddeld 24x per jaar) gemaaid wordt en een deel extensiever (5x per jaar) gemaaid wordt.

Tabel 4:Onderhoud grassen

In het groenbeleidsplan is de keuze gemaakt om een deel van de gazons extensiever te gaan maaien. Dit heeft allereerst een kostenbesparend effect en draagt daarnaast bij aan het verbeteren van de biodiversiteit in de kernen en geeft een betere aansluiting van (vooral de kleinere) kernen op het omliggende buitengebied.

Gevolgen:

In het maaibeheer vindt een duidelijke verandering plaats bij het onderhoud op een deel van de gazons. Doordat gazons minder vaak gemaaid worden levert dit een andere uitstraling en kwaliteitsbeeld van het groen op. Deze aanpassing vraagt om een goede communicatie richting inwoners.

Hondenterreinen	
terreinen	▪ Beheer volgens beeldkwaliteitsniveau B, afgestemd op de omliggende gazons.

De gemeente heeft vastgesteld geen actief beleid te voeren op het aanleggen van hondenterreinen. Voor bestaande terreinen geldt dat groot onderhoud/herstelwerk niet wordt uitgevoerd en de voorzieningen verwijderd worden.

Gevolgen:

Bestaande terreinen blijven bestaan en worden met de beschikbare onderhoudsmaatregelen onderhouden (maaien) en in stand gehouden. Op initiatief van inwoners kunnen voorzieningen samen in stand gehouden worden.

Nieuwe initiatieven voor hondenterreinen/uitrenweides zijn mogelijk mits:

- Deze gerealiseerd worden met leefbaarheidsbudget en/of fondsen/sponsoring van derden;
- Het onderhoud van het hekwerk en vervanging ondergebracht wordt bij de initiatiefnemers en/of bij derden.

In het raadsbesluit van 5 november 2020 is besloten om op de posten voor de cyclische vervanging van bomen, beplanting en grassen 70% te korten op het benodigde budget. (na aanpassing beschikbaar: € 300.000 x 30% = € 90.000). Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden om de resterende 30% zo effectief mogelijk in te zetten. Er staan de komende jaren veel wegreconstructies en rioolrenovaties op de planning. Daarbij is de vervanging van groenvoorzieningen meestal onvermijdelijk en daardoor onuitstelbaar. Daarom worden de resterende vervangingsbudgetten in eerste instantie op deze activiteiten ingezet. Het incidenteel bedrag voor de omvormingen van € 622.000 is conform aanvraag toegekend.

2.3 Wettelijke en beleidskaders

Binnen de vier groenbeheerplannen houden we rekening met wettelijke kaders en beheer- en beleidskaders van de gemeente. In de volgende paragrafen wordt toegelicht met welke kaders we als gemeente te maken hebben.

2.3.1 Wettelijke kaders

Onder de wettelijke kaders vallen de zorgplicht, de Wet Natuurbescherming en de Wet gewasbescherming en biociden. In bijlage 1 worden deze drie wetten nader toegelicht.

Voor de grassen en hondenterreinen geldt specifiek:

De Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Het voornaamste doel van deze wet is het beschermen van het soortenrijkdom van planten en dieren binnen én buiten de beschermde natuurgebieden. Dit betekent voor het beheer dat wordt gewerkt volgens een vaste leidraad, een goede planning van de werkzaamheden moet worden gemaakt, er gewerkt moet worden buiten de kwetsbare periode en uitgekeken moet worden tijdens het uitvoeren van het werk. Voor de uitvoering van groentaken wordt de gedragscode soortbescherming voor gemeenten¹ van toepassing verklaard.

De Wet gewasbescherming en biociden

De Europese overheid heeft eisen gesteld aan het gebruik van chemische (bestrijdings)middelen in het openbaar groen. Het beheer mag niet meer worden uitgevoerd door middel van deze chemische bestrijdingsmiddelen. Dit betekent voor de grassen dat de bestrijding van ongewenste (on)kruiden of het verwijderen van grassen op een andere manier moet worden plaatsvinden (bijvoorbeeld mechanisch). In uitzonderlijke gevallen (bijvoorbeeld de bestrijding van Japanse Duizendknoop) kunnen wettelijk toegestane middelen gebruikt worden.

2.3.2 Beleidskaders gemeente

Bij de beleidskaders vanuit de gemeente zijn de volgende onderwerpen van belang:

Inclusie

Als gemeente geven we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid zich te ontwikkelen. Hiervoor wordt samengewerkt met Avres (t/m 2020) en Werkzaak. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet via de Avri, bij de eigen dienst en binnen de onderhoudscontracten met de groenaannemers.

Daarnaast wordt bij het onderhoud en de inrichting van het openbaar groen rekening gehouden met de gebruikers van de openbare ruimte (de inwoners). Zodat iedereen zo goed mogelijk gebruik kan maken van de openbare groene ruimte.

Inwonersparticipatie

De gemeente beheert de openbare ruimte met zoveel mogelijk inbreng van inwonersparticipatie. Dit beheerplan vormt de basis van de uitvoering van het beheer, maar nuances zijn mogelijk in overleg met inwoners. Alle inwoners mogen zijn/haar inbreng in het groen leveren en kunnen op deze manier zelf

¹ Uitgave Vereniging Stadswerk Nederland in samenspraak met Vereniging Nederlandse Gemeenten
Versie 22 april 2020, bijgesteld op 7 juli 2020

bijdragen aan de plus op het beheer van de openbare ruimte. Het groenbeleidsplan biedt uitsluitend ruimte aan inwonerparticipatie mits dit voor de gemeente niet kostenverhogend werkt.

Koepelnota

In de koepelnota Beheer Openbare Ruimte (2019 t/m 2023) is afgesproken om budget te reserveren voor de vervangingen in de openbare ruimte. Het gaat hierbij om elementen en/of beheergroepen die aan het einde van de gebruiksduur zijn en groot- en klein onderhoud niet meer toereikend of rendabel is. Dit wordt zoveel mogelijk gecombineerd met werkzaamheden van andere disciplines zoals: rehabilitatie van een weg, vervangen van beplanting, een brug, verlichting.

Door de opgelegde bezuinigingen is hier voor het beheerplan groen gedeeltelijk van afgeweken (bezuiniging van 70%).

3. Beheer van grassen en hondenterreinen

In de gemeente West Betuwe is bijna 39.000 are (3.887.237 m²) aan grassen en hondenterreinen aanwezig. Het reguliere onderhoud vindt plaats op beeldkwaliteitsniveau B en C. In dit hoofdstuk is beschreven hoe het areaal grassen is opgebouwd en verdeeld is over de kernen. Dit areaal is inclusief het areaal wat zich in de buitengebieden bevindt en exclusief het areaal van begraafplaatsen² en sportcomplexen³. Daarnaast is per beheergroep (bijv. gazon met bollen) aangegeven welke onderhoudsmaatregelen vanuit het reguliere onderhoud plaatsvinden en wat de kosten hiervan zijn. Het beheer van de beplanting, bomen en watergangen is in de andere beheerplannen opgenomen.

3.1 Beheerthema grassen en hondenterreinen

Het beheerthema grassen en hondenterreinen bestaat uit verschillende beheergroepen. Elke beheergroep heeft specifieke kenmerken en toepassingsmogelijkheden. In onderstaande tabel zijn alle voorkomende beheergroepen omschreven. Ter indicatie is een foto toegevoegd. In werkelijkheid kan een beheergroep afwijken van het beeld wat hier gegeven wordt.

Beheergroep	Omschrijving	
Gazon	Grasveld	Binnen bebouwde kom
Gazon met bollen	Gazon waarin in het voorjaar bollen bloeien.	Binnen bebouwde kom
Bermgras intensief 5x	Bermgras dat 5x per jaar wordt gemaaid.	Binnen bebouwde kom
Bermgras extensief 2x	Bermgras dat 2x per jaar wordt gemaakt.	Bermen buiten bebouwde kom
Overige grassen	Overige grassen bestaat uit: braakliggend terrein, wildebloemen mengsels en kruidenrijk gras, overige grassen, ruigte, wadi's en gras in onderhoud bij inwoners.	
Hondenterreinen	Terreinen waar honden uitgelaten kunnen worden.	Binnen bebouwde kom

Tabel 5: Beheergroepen grassen

² areaal begraafplaatsen is opgenomen in het Beleids- en beheerplan begraafplaatsen 2019-2023..

³ beheer sportcomplexen is nu binnen de hekken van de complexen in voormalig Neerijnen en Geldermalsen ondergebracht bij de verenigingen. Eenduidig beleid moet nog verder worden uitgewerkt op basis, en als onderdeel van de nota sport.

Gazon

Gazon met bollen

Bermgras intensief 5x

Bermgras extensief 2x

Overige grassen

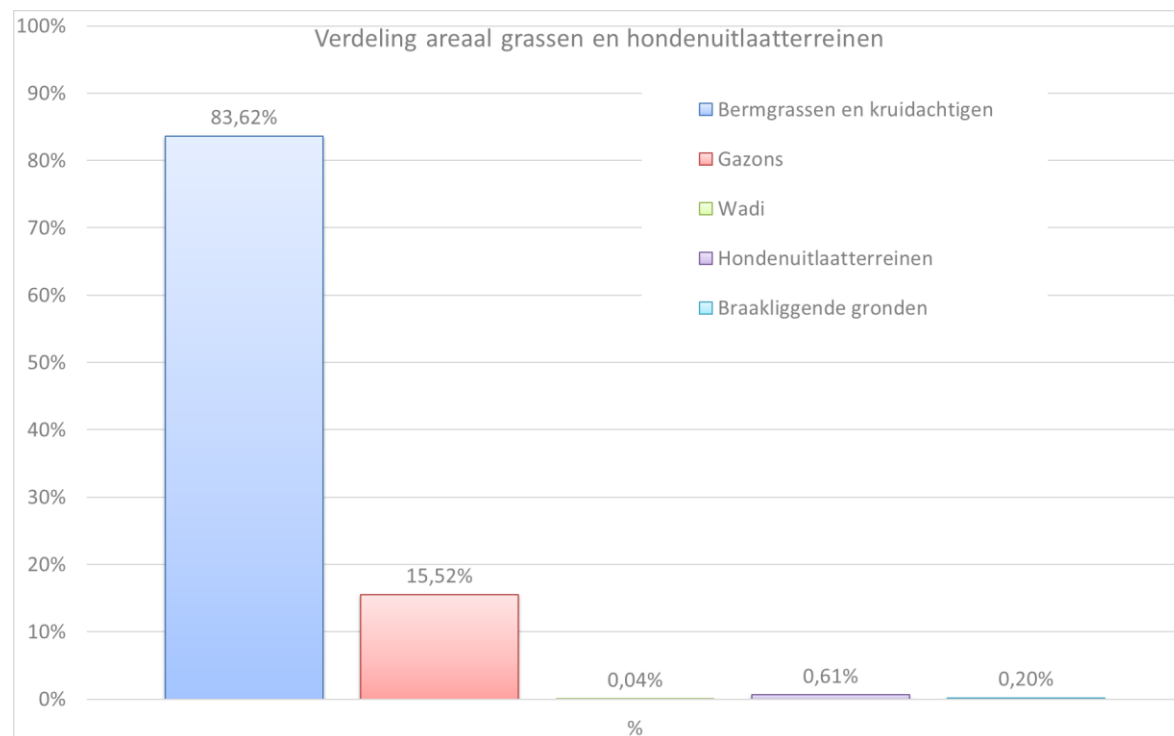
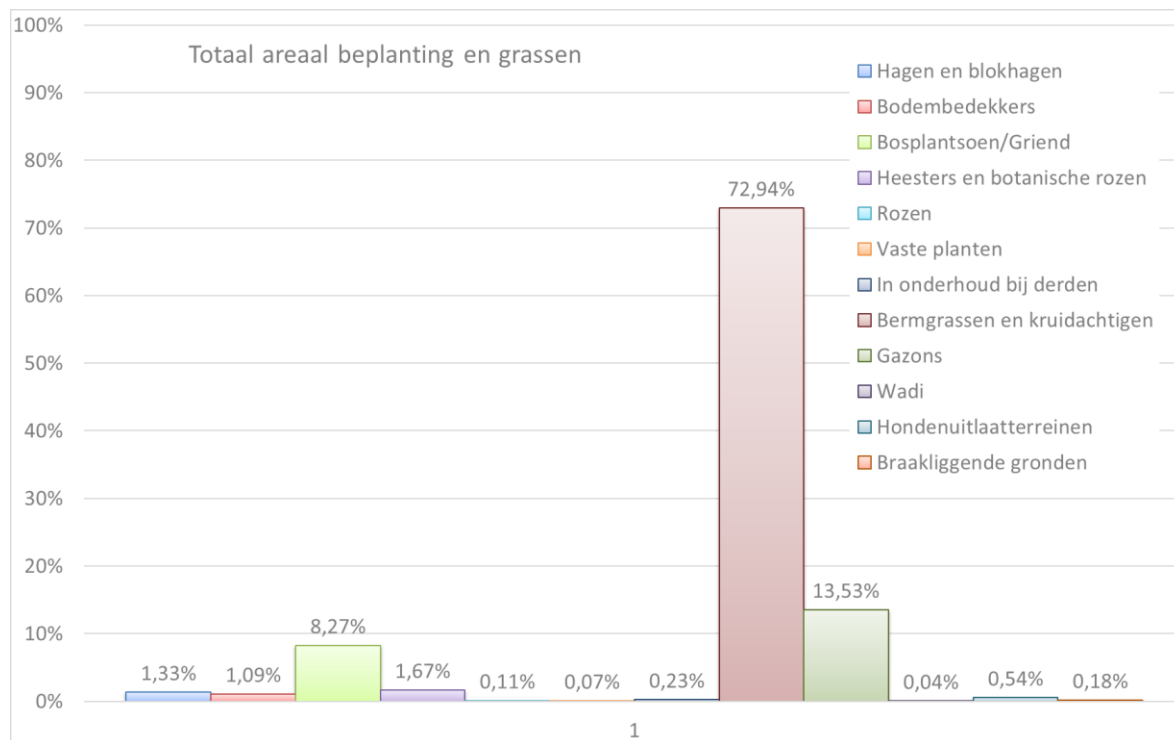

Hondenterreinen

3.2 Samenstelling areaal (peildatum 1-1-2021)

De samenstelling van het groen in de kernen bestaat uit beplanting en grassen. Grassen beslaat 87% van het totale oppervlakte groen (uitgezonderd de taluds van watergangen). Binnen de grassen is 16% gazon en 83% bermgras (intensief en extensief) en kruidenrijke grassen en. De categorie overige 1% bestaat uit wadi's, hondenterreinen en braakliggende gronden.

Door de aankomende verandering in het maairegime gaat deze samenstelling van het areaal veranderen.

De verdeling van de grassen en hondenterreinen verschilt per kern. In onderstaande tabel is per kern aangegeven hoeveel m2 van een bepaalde beheergroep voorkomt.

Kernen/m2	Bermgras extensief 2x	Bermgras intensief 5x	Kruiden rijk gras	Weide	Gazon < 500m2	Gazon > 500m2	Gazon met bollen	Wadi	Honden uitlaat- terrein	Braak liggend terrein	Totaal per kern	% per kern
Acquoy	124.960	3.974	0	0	2.205	4.651	0	0	455	0	136.246	4%
Asperen	120.066	4.320	11.997	0	20.607	31.008	0	0	0	243	188.241	5%
Beesd	151.408	11.785	0	891	20.156	4.241	0	0	2.149	128	190.758	5%
B'malsen	54.404	8.619	0	0	2.287	5.889	0	0	127	0	71.325	2%
Deil	80.610	6.307	0	982	13.255	8.340	0	0	1.314	0	110.808	3%
Enspijk	101.614	9.903	0	0	4.492	2.176	0	0	92	4	118.280	3%
Est	23.484	17.930	0	0	3.059	14.308	0	0	0	37	58.818	2%
G'malsen	260.032	103.559	0	2.446	89.279	74.630	0	0	13.099	174	543.218	14%
Gellicum	82.152	1.567	0	0	3.089	3.544	0	0	292	229	90.872	2%
Haaften	83.896	26.516	0	1.168	10.151	15.453	0	0	0	55	137.239	4%
Heesselt	31.574	2.313	0	0	627	674	0	0	0	43	35.231	1%
Hellouw	76.115	4.199	0	0	3.424	0	0	0	0	0	83.737	2%
Herwijnen	437.553	0	0	0	13.792	30.343	0	0	0	1.824	483.512	12%
Heukelum	67.336	46	218	0	18.144	26.324	0	0	0	146	112.213	3%
Meteren	158.445	13.189	0	0	35.389	19.468	0	0	4.948	1.718	233.158	6%
Neerijnen	63.770	4.694	0	0	2.611	0	0	0	0	0	71.076	2%
Ophemert	93.895	22.333	0	0	4.694	563	231	0	0	49	121.766	3%
Opijnen	24.403	13.830	0	0	6.620	3.667	212	791	0	11	49.533	1%
Rhenoy	78.093	2.182	0	0	6.660	5.701	0	0	363	0	92.999	2%
Rumpt	164.800	1.997	0	0	2.804	1.778	0	0	267	0	171.647	4%
Spijk	67.682	515	0	0	5.952	5.762	0	0	0	81	79.991	2%
Tricht	114.720	2.453	0	0	9.731	6.089	0	0	754	0	133.748	3%
Tuil	30.887	7.033	0	0	3.039	1.995	0	0	0	25	42.980	1%
Varik	33.971	4.987	0	0	4.153	0	0	318	0	11	43.440	1%
Vuren	291.928	1.929	0	0	11.506	15.735	0	0	0	2.804	323.902	8%
W'burg	108.462	30.554	0	0	16.414	6.214	0	626	0	228	162.499	4%
totaal per beheergroep	2.926.260	306.734	12.215	5.487	314.140	288.552	443	1.736	23.861	7.810	3.887.237	100%

Tabel 6: Areal grassen per kern

In bovenstaande areaalgegevens valt op dat:

- Grassen 86% van het totale groen areaal bevat;
- Het totaalareaal van de grassen voor ruim 84% bestaat uit extensieve grassen
- Ruim 25% van het totaalareaal van de grassen bevindt zich in Geldermalsen en Herwijnen. Het areaal van Herwijnen is opvallend groot omdat de begrenzing van Herwijnen ook een enorm gebied beslaat.

3.3 Beheerregime

Het reguliere beheer van de grassen vindt plaats op beeldkwaliteit B (binnen bebouwde kom) of C (buitengebied). Dit betekent dat een gazon gedurende het jaar moet voldoen aan het afgesproken kwaliteitsbeeld. In overleg met de uitvoerende partij (dit kan de gemeentelijke eigen dienst, de Avri of een aannemer zijn) wordt bepaald welke inzet gepleegd moet worden en welke werkzaamheden en frequenties nodig zijn om het kwaliteitsbeeld te realiseren. Frequenties zijn niet maatgevend en kunnen fluctueren door bijvoorbeeld seizoensinvloeden en locatie.

In onderstaande tabel is, als voorbeeld, voor de beheergroep gazon aangegeven met welke werkzaamheden, bewerkingspercentages en frequenties hiervoor gemiddeld gerekend wordt. Afhankelijk van de groei- en weersomstandigheden en vervuilingssnelheid moet de groenbeheerder zijn werkzaamheden aanpassen.

Omschrijving/ maatregel	Onderhouds- niveau	Omschrijving activiteit	Eenheid	% te bewerken	Jaar frequentie
GAZON <500M2	STANDAARD	AFZOEKEN TERREIN INCL LADEN	100	100	1
GAZON <500M2	STANDAARD	MAAIEN MET HANDCIRKELMAAIER	100	10	24
GAZON <500M2	STANDAARD	MAAIEN MET DE CIRKELMAAIER	100	90	24
GAZON <500M2	STANDAARD	TRANSPORT TUSSEN KERNEN	100	15	24
GAZON <500M2	STANDAARD	PAPIERPRIKKEN*	100	60	p.m.
GAZON <500M2	STANDAARD	STORTEN	100	100	1
GAZON <500M2	STANDAARD	VERVOER	1	100	1
GAZON <500M2	STANDAARD	BLADVERWIJDEREN VAN GAZON	100	60	2
GAZON <500M2	STANDAARD	PLEKSGEWIJS UITVULLEN GATEN GR	100	5	p.m.
GAZON <500M2	STANDAARD	ROLLEN EN OF SLEPEN	100	50	p.m.
GAZON <500M2	STANDAARD	DOORZAAIEN	100	5	p.m.
GAZON <500M2	STANDAARD	B IJMAAIEN OBSTAKELS BOSMAAIER	100	2	9

Tabel 7: Uitsnede beheerregime Gazon: *Onder papierprikken wordt verstaan het ruimen van zwerfvuil, indien nodig.

In bijlage 2 is een tabel met een uitwerking van alle beheergroepen opgenomen.

Voor de instandhouding van de grassen en hondenterreinen is het belangrijk dat het reguliere beheer jaarlijks wordt uitgevoerd. Hiermee wordt de grassen en hondenterreinen gezond gehouden en worden extra kosten voor ingrijpende onderhoudsmaatregelen of herstel/vervanging van grassen voorkomen.

3.4 Beheerskosten

Op basis van de hierboven opgenomen arealen en het beheerregime worden de kosten voor het onderhoud van alle grassen en hondenterreinen berekend. Het totale beheer van de grassen en hondenterreinen kost € 393.927 per jaar. Daarbij zijn de kosten als volgt onder te verdelen:

Gazon en bermgras intensief: € 210.711

Bermen extensief: € 183.216

De samenstelling van het areaal in een kern is grotendeels bepalend voor de kosten die in deze kern gemaakt moeten worden voor het beheer van de grassen en hondenterreinen. In tabel 6 is de opbouw van het areaal weergegeven. Deze tabel geeft de huidige verdeling aan voor alleen het onderhoud van grassen weer. Als gevolg van de omvormingen (beplanting naar gras) zal het areaal grassen wijzingen. In hoofdstuk 4 beschreven welke beheergroepen omgevormd worden naar extensiever te onderhouden beheergroepen.

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen met een kostenraming (bron IDverde) per beheergroep per kern.

4. Vervanging en omvormingen

Goed regulier beheer (hoofdstuk 3) zorgt ervoor dat grassen een lange levensduur hebben. Naarmate het gebruik van bijvoorbeeld gazons toeneemt neemt de vitaliteit van de grasmat sneller af. Vaak is het mogelijk om dan met kleine herstelwerkzaamheden de grasmat te herstellen en te verbeteren.

Naast vervangingen komt het ook voor dat de aanwezige inrichting niet meer passend is bij de omgeving. De grasvlakken worden dan omgevormd en voorzien van een andere beheergroep of inrichting.

Het aanpassen van het maairegime in het kader van de bezuinigingsopgave is in hoofdstuk 3 al benoemd. Omvormen voor een besparing op de onderhoudskosten komt bij grassen en bermen dan ook maar zelden voor omdat voor het aanpassen van het beheerregime (maaifrequentie) meestal geen aanpassing van de inrichting nodig is.

4.1 Vervangingen

Het vervangen van grassen en bermen vindt meestal plaats nadat werkzaamheden hebben plaatsgevonden zoals bij een (grootschalige) renovatie van een straat. Gazons en bermen worden dan geëgaliseerd en opnieuw ingezaaid als dat nodig is.

Voor het uitvoeren van deze vervangingen is in het groenbeleidsplan een jaarlijks vervangingsbudget aangevraagd, gecombineerd met het vervangingsbudget van beplantingen. Het aangevraagde budget van € 300.000 is door de gemeenteraad gedeeltelijk toegekend (zie tekstblok). Met als uitgangspunt dat de vervanging integraal moet worden opgepakt met andere reconstructie en renovatiewerkzaamheden.

Noot: De raad heeft 5 november 2020 besloten om op de posten voor de cyclische vervanging van bomen, beplanting en grassen 70% te korten op het benodigde budget. Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden om de resterende 30% zo effectief mogelijk in te zetten. Er staan de komende jaren veel wegreconstructies en rioolrenovaties op de planning. Daarbij is de vervanging van groenvoorzieningen meestal onvermijdelijk en daardoor onuitstelbaar. Daarom worden de resterende vervangingsbudgetten in eerste instantie op deze activiteiten ingezet.

Vanwege het beperkte vervangingsbudget (30% van de totale vervangingsbehoefte) richt de vervanging zich in eerste instantie op reconstructies en omvormingen.

Daarnaast kan het voorkomen dat bij (kleinschalige) graafwerkzaamheden het gras of de berm beschadigd wordt. Zoals bijvoorbeeld bij kabels en leidingen. De uitvoerende partij is dan verplicht het gras te herstellen. Voor deze herstelwerkzaamheden worden separate degeneratieopbrengsten beschikbaar gesteld via de kabel- en leidingbeheerder. Door inklinking van de ondergrond kan het voorkomen dat na enige tijd oneffenheden in het grasvlak ontstaan. Het is dan aan de gemeentelijke buitendienst om deze locaties aan te vullen en in te zaaien. Hiervoor moeten de gebiedsbeheerders inzichtelijk hebben waar deze werkzaamheden hebben plaatsgevonden, zodat zij de medewerkers daar actief op kunnen aansturen.

4.2 Omvorming naar andere beheergroep

De huidige onderhoudsbudgetten zijn onvoldoende om overal een goede onderhoudskwaliteit te realiseren. Daarom wordt naast een efficiëntieslag in de uitvoering van het beheer ook gekeken naar het omvormen van “duurdere” beheergroepen naar beheergroepen waarvan de onderhoudskosten lager zijn. Tegelijkertijd wordt met deze omvormingen een bijdrage geleverd aan het realiseren van de ambities voor het verhogen van de biodiversiteit en klimaatadaptatie.

4.2.1 Beplanting naar gras

Vanuit het groenbeleidsplan is een éénmalig budget beschikbaar gesteld. Dit budget wordt ingezet om de komende 4 jaar (looptijd van het beheerplan) de omvormingen uit te voeren. Het beheer van de bermen en gazons is één van de goedkoopste beheergroepen. Bij de omvormingswerkzaamheden worden dan ook geen gazons of bermen naar een andere beheergroep omgevormd. Wel is het zo dat een groot deel van de beplanting wordt vervangen voor gras. Gevolg is dat het benodigde onderhoudsbudget (paragraaf 3.4) voor de grassen niet toereikend is.

Op basis van het in het beheerplan beplantingen genoemde areaal dat wordt omgevormd zijn in onderstaande tabel de extra kosten inzichtelijk gemaakt. Met deze omvorming wordt een besparing van circa € 160.000 aan onderhoudskosten gerealiseerd (beheerkosten huidige beplanting € 276.400 – extra beheerkosten grassen € 114.900) In bijlage 4 is een overzicht van de omvormingen en kosten opgenomen.

Nieuwe beheergroep na omvorming	Extra areaal grassen na omvorming (m2)	Extra beheerkosten
Bermgras extensief 2x	14.574	€ 1.865
Bermgras extensief 5x	5.558	€ 3.818
Gazon 24x	93.032	€ 10.3638
Gazon met bollen 24x	5.008	€ 5.579
Totaal	118.172	€ 114.901
Aanbestedingsvoordeel		€ 26.577
Eindtotaal		€ 88.324

Tabel 8: Extra beheerkosten gras na omvorming beplanting

4.2.2 Aanpassingen in het maaibeheer

In het groen- en boombeheer worden daarnaast aanpassingen gedaan zodat het beheer kostenefficiënter is. Dit hoeft geen nadelige gevolgen te hebben voor de uitstralingen en het gebruik van de grasvelden en bermen. De aanpassingen kunnen zelfs van meerwaarde zijn voor het bereiken van ambities zoals meer biodiversiteit. Goede communicatie en uitleg aan inwoners en belanghebbenden is dan van groot belang voor acceptatie.

Ander maaibeheer:

Het gras hoeft niet overal strak gemaaid te worden. Op sommige locaties mag het er ook natuurlijker uitzien, als dat ook past bij het landschappelijke karakter van de kernen. Daarnaast is extensief gemaaid gras veel waardevoller voor de biodiversiteit.

Het aanpassen van het maaibeheer betekent dat het gras niet circa 24 keer per jaar gemaaid wordt, maar nog maar circa- 4 à 5 keer per jaar. Bij ongeveer 40% van de huidige gazons wordt het maaibeheer aangepast. Dit levert een besparing op van € 57.000.

Berekening besparing onderhoudskosten door aanpassing maaibeheer	
Huidig areaal gazons (incl. gazon met bollen)	603.135 m2
% aanpassing beheerregime	40%
Nieuw areaal bermgras extensief 5x	241.254 m2
Huidige beheerkosten gazons	€ 560.000
Toekomstige beheerkosten na aanpassing	€ 503.000
Besparing	€ 57.000

Tabel 9: Besparing beheerkosten door ander maaibeheer

Bijmaaien rond bomen

Een andere kostenbesparing die in het groenbeleidsplan is opgenomen is het aanpassen van het bijmaaien rond bomen. Na het maaien van de bermen in het buitengebied worden de bomen niet meer langs gelopen om het achtergebleven gras rondom bomen weg te maaien. Er blijft dus een pluk gras staan rondom de boom.

Ook het bijmaaien rondom bomen in gazons en bermgras intensief (binnen de bebouwde kom) wordt niet meer uitgevoerd. Dit voorkomt maaischade aan de bomen en komt de biodiversiteit ten goede.

5. Financieel overzicht

Onderstaande tabellen geven een totaal overzicht van de beschikbare budgetten.

	Beheerkosten Voor omvormingen bruto			Omvormingen besparing		Beheerkosten Na omvormingen netto	
	A	-		B	=	C	
Bomen	€ 814.000			€ 264.975		€ 549.025	
Beplanting	€ 918.000			€ 244.501		€ 673.499	
Grassen	€ 393.917	Uitbreiding*		€ -114.901		€ 425.261	
		besparing		€ 57.000			
		aanbestedingsvoordeel*		€ 26.557			
Watergangen	€ 417.061			€ -		€ 417.061	
Afronding	€ 1.865					€ 1.865	
	€ 2.544.843			€ 478.132		€ 2.066.711	

*Omvorming van beplanting naar grassen.

Budgetten voor cyclisch beheer.

Cyclische vervanging	Vervangingsbehoefte	Bezuiniging	Beschikbaar
Beplanting en grassen	€ 300.000 (s)	€ 210.000 (s)	€ 90.000 (s)
Bomen	€ 308.000 (s)	€ 215.600 (s)	€ 92.400 (s)
Zieke essen en risicovolle populieren	€ 1.845.000 (i)	70 % over 5 jaar te verdelen	€ 210.000 (2021) € 150.000 (2022) € 90.000 (2023) € 73.500 (2024) € 30.000 (2025)
Totaal	€ 2.485.000	€ 1.769.500	€ 735.900

Budgetten voor cyclische vervangingen.

Omvormingen (incidenteel)	
- Omvormen beheergroepen*	€ 622.000
- Dunnen of verwijderen bomen	€ 2.530.000
- Vormbomen	€ 1.704.000
Totaal	€ 4.856.000
*Dit is het totaal voor alle beheergroepen.	

Budgetten voor omvormingen.

6. Organisatie

Het onderhoud van grassen wordt door verschillende partijen uitgevoerd. In bijlage 6 is hiervan een processchema opgenomen. Het overgrote deel vindt plaats door middel van de aanbesteding van maaibestekken bij aannemers. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met inwoners en belangenorganisaties voor het (pleksgewijs) onderhouden van stukken gazon en bermen. Deze liggen vast in Groen Doen verklaringen. Onderstaand zijn per partij de kaders en randvoorwaarden beschreven.

Naast de fysieke uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden is het ook van belang dat aanverwante taken in de organisatie zijn ondergebracht. Denk daarbij aan het op orde houden van de areaalgegevens (gegevensbeheer).

6.1 Maaibestekken

De uitbesteding van het maaiwerk vindt plaats in een maaibestek gazons en een bestek maaien bermen en uitmaaien watergangen, en is gebaseerd op de CROW besteksystematiek. Beide contracten worden door of in opdracht van de Vakspecialist Groen opgesteld en op de markt gebracht via een meerjarige Europese aanbesteding. Beide contracten zijn in januari 2019 aanbesteed en hebben een looptijd van 1 jaar met de mogelijkheid 2x 1 jaar te verlengen. Najaar 2021 moeten de bestekken weer opnieuw worden aanbesteed.

Ook bij de uitvoering van de contracten hebben medewerkers van de gemeente West Betuwe een rol in de toezicht en directievoering. De Vakspecialist Groen is verantwoordelijk voor de directievoering, de Gebiedsbeheerder(s) hebben de taak om toezicht te houden op de uitvoering van de werkzaamheden door de aannemer.

Naast de sturing die de toezichthouders (gebiedsbeheerders) hebben op de uitvoering, zijn ook de meldingen die bij het KCC binnenkomen relevant voor de uitvoering van de (maai)werkzaamheden. In bijlage 9.6 is de organisatie van het maaiwerk schematisch weergegeven.

6.2 Inwoners en belangenorganisaties (Groen Doen)

Gemeente West Betuwe stimuleert inwonerparticipatie. Met het onderhouden van groenvoorzieningen door inwoners zijn al goede ervaringen opgedaan. Het is daarbij belangrijk om de gemaakte afspraken tussen inwoners en gemeente goed vast te leggen. Een methode hiervoor is het afsluiten van een “Groen Doen” verklaring. Het doel van deze verklaring is de afspraken over het onderhoud vast te leggen voor een bepaald gebied/areaal voor een bepaalde periode. De verklaring heeft geen formele juridische status maar ervaring leert dat dit ook niet nodig is omdat het afbreukrisico beperkt is. In de bijlage 5 is een format bijgevoegd. Momenteel zijn er circa 22 “Groen Doen” verklaringen afgesloten.

Andere voorbeelden van inwonersparticipatie zijn:

Het beheer van speelvoorzieningen door speeltuinverenigingen

Op initiatief van inwoners aanwijzen van hondenterreinen waarbij de initiatiefnemers actief het onderhoud van de terreinen verzorgen. Onderhoud van de aanwezige grasvegetaties wordt door de gemeente georganiseerd.

Er zijn steeds meer inwoners die zich melden om een specifiek stukje gras zelf te mogen maaien. Dit komt voor in de volgende situaties:

- Maaien van bermen ter voorkoming van zaad (veelal agrariërs),
- Extensief maaien en afvoeren om biodiversiteit (ontwikkeling van bloemrijke bermen) te stimuleren,
- Maaien van bermen als verlengstuk van eigen erf (buitengebied).

De gemeente staat positief tegenover deze inwoner initiatieven en beheervormen toe mits:

- a) De verkeersveiligheid niet in het gedrang komt,
- b) Initiatiefnemers zelf zorg dragen voor markering van het gedeelte als extensiever maaien wenselijk is,
- c) Er geen bezit wordt genomen van het gedeelte.

Dergelijke situaties worden zoveel mogelijk opgenomen in het beheersysteem zodat het op de maaitekeningen zichtbaar gemaakt kan worden.

6.3 Gegevensbeheer

Alle groenvoorzieningen zijn digitaal in beeld gebracht en worden in de basis bijgehouden in de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). In deze landelijke database wordt de geometrie van de groenvakken bijgehouden. In een onderliggend groenbeheersysteem (GBI) wordt de beheerdata bijgehouden. Hierop is van elk vlak aangegeven om welk grastype het gaat. Bomen (puntobjecten) worden nog niet in de BGT bijgehouden maar wel in GBI.

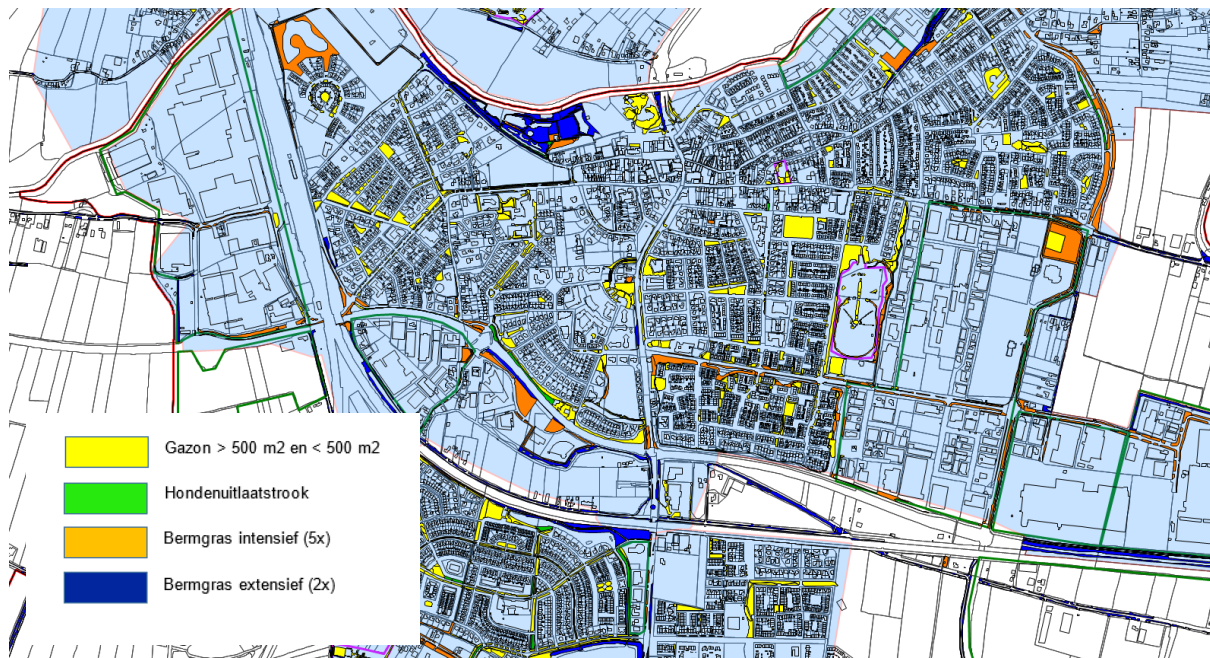
Voor het goed kunnen beheren is gegevensbeheer en de kwaliteit van de gegevens essentieel. Daarom moeten mutaties van groenvoorzieningen (geometrie, functie, jaar van aanleg, soort aanduidingen etc.) direct na wijziging doorgegeven worden aan de gegevensbeheerders. Dit wordt gedaan per mail via databaseer@westbetuwe.nl. Daarbij moet de volgende informatie aangeleverd worden:

- Kernnaam en straat
- Kaartje/tekening van de locatie met verwijderde en/of nieuw aangebrachte grasvegetatie en/of afwijkend beheer

Het doorgeven van wijzigingen is onder de volgende omstandigheden noodzakelijk:

- Als het type of de hoeveelheid van het materiaal gewijzigd is. Denk aan het melden van verwijderde en aangeplante beplanting en bomen of het verwijderen van afzetting/paaltjes.
- Als groot onderhoud/vervanging wordt uitgevoerd wordt ook het uitvoeringsjaar en type groot onderhoud vermeld. Hiermee wordt de historie van de inrichtingsmaterialen bijgehouden.

Naast de registratie van veranderingen in de openbare ruimte wordt ook steeds meer digitaal gewerkt bij de uitvoering van het onderhoud. Denk bijvoorbeeld aan het afhandelen van meldingen in het meldingensysteem of het digitaal beoordelen van de onderhoudskwaliteit. Vanuit de eigen dienst en de aannemers is de wens uitgesproken om dit soort werkzaamheden en controle-systematieken te gebruiken om daarmee een verdere efficiëntie en professionalisering in het werk te realiseren.

Voorbeeldkaart uit GBI voor het beheer van grassen.

7. Planning

7.1 Onderhoud

Het maaien wordt uitgevoerd op basis van frequenties met de beeldkwaliteiten zoals vastgesteld in het beleidsplan als uitgangspunt. Onderstaande planning geeft weer in welke periode werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Dit betekent bijvoorbeeld dat het aantal maaibeurten afhankelijk is van de groeisnelheid van de gazons.

	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Regulier terrein onderhoud												
Algemeen onderhoud												
Blad en natuurlijk afval												
- Verwijderen blad en natuurlijk afval												
Zwerfafval												
- Verwijderen zwerfafval												
Grasachtigen												
Gazon												
- Maaien en bijmaaien												
- Graskanten steken (hard en zacht)												
- Molshopen afvlakken												
Gazon met bollen												
- Maaien en bijmaaien												
- Verzamelen en afvoeren maaisel												
- Graskanten steken (hard en zacht) ★												
- Molshopen afvlakken												
Bermgras extensief 2x												
- Maaien en bijmaaien												
Bermgras intensief 5x												
- Maaien en bijmaaien												
Overige grassen												
- Maaien en bijmaaien												
Hondenvoorzieningen												
- Maaien en bijmaaien												

Tabel 10: planning onderhoudswerkzaamheden

*Het steken van graskanten is een handeling die niet in het groenbeleid en de beheerplannen is opgenomen. Vanuit het schoonhouden van verhardingen worden in 2021 mogelijkheden met de Avri onderzocht.

De hondenuitlaatstroken worden gedurende het groeiseizoen gemaaid conform het reguliere maaibeheer. Buiten het groeiseizoen vindt onderhoud naar behoefte plaats en worden de uitwerpselen van de uitlaatstroken indien noodzakelijk gezogen. In het groenbeleidsplan is opgenomen de bestaande hondenuitlaatstroken te handhaven en het aantal uitlaatstroken niet uit te breiden.

7.2 Integraal werken

Om zo efficiënt mogelijk te werken is het van belang om bij vervangings- en omvormingsprojecten de werkzaamheden integraal uit te voeren. Hierbij wordt een samenwerking gezocht met de andere disciplines. Voorbeelden hiervan zijn: wegreconstructies, riolering en overige (her)inrichtingsprojecten.

8. Kwaliteitscontrole

Om te kunnen controleren hoe het gesteld is met de onderhoudsbeeld van de grassen wordt er toezicht gehouden op het maaierwerk. Het maaien wordt uitgevoerd door de inzet van meerdere maairondes waarbij de frequentie afgestemd is op de beoogde beeldkwaliteit.

8.1 Toezicht

De maaierwerkzaamheden zijn uitbesteed aan marktpartijen in frequentiebestekken. Daarbij wordt de aannemer betaald aan de hand van de uitgevoerde maaibeurten. De kwaliteitscontrole wordt steekproefsgewijs uitgevoerd door de vakspecialist. Hierbij maakt hij gebruik van de 'ogen en oren' functie van de gebiedsbeheerders.

Groen-gras en kruidachtigen-gazon-grashoogte

Verrekenen op beeld via RAW-hoofdcode 51.28.01

A+	A	B	C	D
				
Het gazon ziet er zeer strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er redelijk strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er nauwelijks strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er niet strak gemaaid uit.
hoogte gras ≤ 40 mm	hoogte gras ≤ 50 mm	hoogte gras ≤ 60 mm	hoogte gras ≤ 70 mm	hoogte gras > 70 mm

Meetinstructie: Grashoogte

8.2 Maatregelen

Om ons groenbeheer te borgen werken wij binnen het groenbeheer volgens het plan, do-check-act-principe (PDCA-cyclus). Hieronder wordt beknopt weergegeven hoe wij dit binnen de gemeente aanpakken.

Plan

Het groenbeleid- en beheerplan vormt de basis van het groenbeheer.

Do

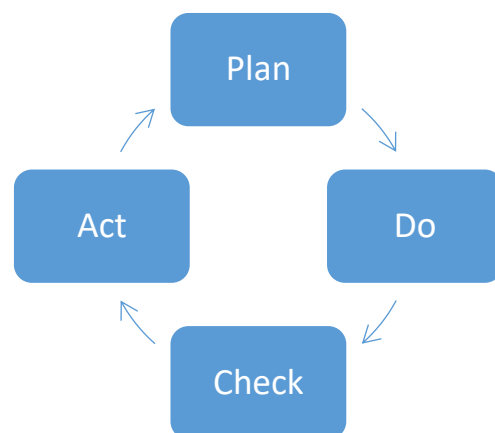
Het uitvoeren van het maaibeheer door aannemers of inwoners.

Check

Om de kwaliteit van het groenbeheer te bewaken, wordt tijdens de uitvoering toezicht gehouden door de gebiedsbeheerders.

Act

Het bepalen van verbetermaatregelen en/of voorstellen om de uitvoering van het maaien nog efficiënter te laten verlopen.

9. Communicatie

De komende tijd wordt in samenwerking met afdeling communicatie een communicatieplan opgesteld waarbij naast de grootschalige vervangingsopgaven ook het reguliere onderhoud in de communicatie naar buiten wordt ingepland. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van een toelichting over de beeldkwaliteitsniveaus op de gemeentelijke website of een planning van het bermen maaien en het uitmaaien van de watergangen in het Nieuwsblad West Betuwe en de website.

9.1 Beheer en onderhoud

Het onderhoud van de grassen is een onderwerp waar regelmatig bij de gemeente vragen en opmerkingen over binnen komen. Veel van deze vragen kunnen echter met een goede communicatie voorkomen worden. Werkzaamheden die voor de groenbeheerders heel normaal zijn, zijn voor inwoners niet altijd duidelijk of logisch gepland.

9.2 Inwonerparticipatie

Het komt regelmatig voor dat inwoners zelf een stukje gazon of berm onderhouden of dat op verzoek (leefbaarheidsbudget) een strook met bloemrijk gras is ingezaaid. Deze grasvlakken mogen niet in het reguliere maaibeheer meegenomen worden. Het is daarom belangrijk dat de aannemers op de hoogte zijn van deze situaties om te voorkomen dat deze locaties onverhoopt toch meegemaaid worden. Elke bouwvergadering worden wijzigingen ten opzichte van het huidige areaal met de aannemer besproken. Structurele wijzigingen worden kenbaar gemaakt aan gegevensbeheer zodat deze kunnen worden verwerkt in het beheersysteem.

9.3 Interne communicatie beheerplannen

De vier beheerplannen (beplantingen, grassen, bomen en watergangen) zijn geschreven vanuit het oogpunt van het groen/bomenbeheer. Ze geven de (groen)beheerders veel informatie over hoe het werk uitgevoerd moet worden. Maar ook andere collega's binnen de gemeentelijke organisatie moeten hiervan op de hoogte zijn.

Samen met de afdeling communicatie wordt daarom een plan van aanpak opgesteld om het groen- en bomenbeheer beter onder de aandacht te brengen bij andere afdelingen.

De groen/bomenbeheerplannen hebben een looptijd van 5 jaar. Gedurende deze periode vindt jaarlijks een gesprek plaats met de (groen)beheerders voor evaluatie en indien nodig actualisatie van de plannen. Na de 4 jaar wordt een uitgebreide evaluatie gehouden waarbij ook betrokkenen vanuit de gehele gemeentelijke organisatie en stakeholders/inwoners inbreng kunnen geven.

10. Bijlagen

10.1 Wettelijke kaders

Zorgplicht

Er is een zorgplicht waardoor de gemeente moet zorgen voor haar bomen. De gemeente is aansprakelijk voor bij schade door (verwiltbaar) onvoldoende zorg. Dit houdt in dat de gemeente zorgvuldig en periodiek moet kunnen aantonen dat al het mogelijke is gedaan om de schade door bomen te voorkomen. Met de verhoogde zorgplicht worden bomen met een verhoogde gevaarzetting vaker gecontroleerd dan de algemene zorgplicht. Ook is het verplicht dat de beheerder een schriftelijke registratie heeft, zodat het onderhoud aan te tonen is.

Wet Natuurbescherming

De nieuwe Wet Natuurbescherming is een overkoepelde wet waar de bescherming van unieke natuurgebieden van Nederland en Europa worden geregeld. Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Het voornaamste doel van deze wet is het beschermen van het soortenrijkdom van planten en dieren binnen én buiten de beschermde natuurgebieden. Het zorgvuldig beheren is van zeer belang, zodat dit geen negatieve gevolgen heeft op de flora en fauna. Vanuit de Wet Natuurbescherming zijn er een aantal aandachtspunten:

De bescherming van flora en fauna is gericht op de gunstige staat van instandhouding van populaties. Maatregelen die (op één bepaalde plek die van belang is) voor een bepaalde soort een negatief effect hebben kunnen bijvoorbeeld doorgang vinden als voor de populatie op een andere plek positieve maatregelen tot minimaal instandhouding van de populatie worden genomen.

De verantwoordelijkheid voor bijvoorbeeld ontheffingen ligt bij de provincies in plaats van de landelijke overheid. De provincie Gelderland stemt haar regelgeving af op lokale omstandigheden en soorten.

De voormalige Boswet is nu ook opgenomen onder de Wet Natuurbescherming. Hiervoor hebben we recentelijk opnieuw de bebouwde kom grenzen Houtopstanden vastgesteld. Binnen deze grenzen is de gemeente leidend, daarbuiten geldt de Wet Natuurbescherming met de Provincie als bevoegd gezag.

Wet gewasbestrijdingsmiddelen en biociden (Chemische bestrijdingsmiddelen)

De Europese overheid heeft eisen gesteld over het gebruik van chemische (bestrijdings)middelen in het openbaar groen. Het beheer mag niet meer worden uitgevoerd door middel van deze chemische bestrijdingsmiddelen. Onkruidbestrijding moet dus op een andere manier worden uitgevoerd, of onkruid moet bij aanleg en inrichting al worden vermeden of tegen worden gegaan. Niet al het onkruid kan bijvoorbeeld worden vermeden, daarom zouden de verwachtingen van inwoners iets meer in lijn met de werkelijkheid moeten lopen.

- 10.2 Beheerregime
- 10.3 Beheerkosten
- 10.4 Omvormingen beheerkosten
- 10.5 Groen doen
- 10.6 Schema uitvoering maaibestekken

